

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 5 Z ODDZIAŁAMI
INTEGRACYJNYMI W CIESZYNIE
na rok szkolny 2025/2026**

PREAMBUŁA:

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, zgodnie z podstawą programową oraz Ustawą Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 737)) jest jednym z podstawowych dokumentów obowiązujących w Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie. Odnosi się również do głównych kierunków polityki oświatowej państwa ustalonych przez Ministra Edukacji na rok szkolny 2025/2026 dla szkół. Wskazuje obowiązek realizowania na zajęciach szkolnych treści dotyczących m.in.: kształtowania myślenia analitycznego i interdyscyplinarnego nauczania, edukacji obywatelskiej i kształtowania postaw patriotycznych, promocji zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej uczniów, higieny cyfrowej i bezpiecznego korzystania z technologii, wzmocnienia roli doradztwa zawodowego, profilaktyki przemocy rówieśniczej, zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, wsparcia w kryzysach psychicznych i profilaktyki uzależnień.

Program obejmuje, realizowane przez szkołę, wszystkie treści i działania wychowawcze oraz profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych, skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Jest spójny z podstawą programową oraz treściami zawartymi w Statucie szkoły.

Rada rodziców w porozumieniu z Radą pedagogiczną uchwala Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie na rok szkolny 2025/2026 (na podstawie art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe).

WSTĘP:

Modyfikacja Programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2025/2026 opiera się na wynikach badania ryzyka i zagrożeń oraz mocnych stron i zasobów naszej szkoły, które zostało przeprowadzone we wrześniu 2025r. Uwzględniona została również analiza „Kart Informacji o klasie” oraz dokumentacja (wnioski, sprawozdania) z konferencji analitycznej kończącej ubiegły rok szkolny. Kontynuujemy działania z zakresu wychowania i profilaktyki, takie jak diagnozowanie i monitorowanie pojawiających się trudności, realizacja programów i akcji profilaktycznych.

Kadra szkoły ustawicznie podnosi kompetencje w zakresie organizacji zadań oświatowych, wychowawczych i profilaktycznych.

W pracy z uczniem opieramy się na tradycyjnym ujęciu procesów wychowawczych w pedagogice, rozumiejąc wychowanie jako „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe). Zadaniem szkoły jest wspomaganie rodziców w trudnym procesie wychowawczym poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i systemu wartości młodego człowieka, dbanie o rozwój jego zainteresowań, uzdolnień oraz chronienie przed zagrażającymi zdrowiu czynnikami zewnętrznymi. Stąd jako szkoła jesteśmy nastawieni na dialog, a przyświeca nam dobro dziecka. Szkoła będzie realizować spotkania z rodzicami w formie stacjonarnej w szkole na spotkaniach z rodzicami, spotkaniach Rady Rodziców, spotkaniach Zespołu ds. Integracji, konsultacjach indywidualnych. Planowane są również tematyczne spotkania profilaktyczne on-line dla rodziców.

Ze względu na specyfikę środowiska lokalnego, w którym znajduje się Szkoła Podstawowa nr 5 w Cieszynie, nasza praca wychowawcza jest szczególnie ważna. Placówka działa w bardzo

zróżnicowanym środowisku kulturowo-społecznym. Wśród naszych uczniów jest wielu zdolnych, utalentowanych młodych ludzi, osiągających wysokie wyniki w różnego rodzaju konkursach przedmiotowych, artystycznych i zawodach sportowych. Niestety sporo naszych uczniów wychowuje się w rodzinach niepełnych, dysfunkcyjnych, korzystających z pomocy społecznej i mieszkań socjalnych. Nasi uczniowie to również wychowankowie Domu Dziecka w Cieszynie, dzieci z rodzin zastępczych, uczniowie objęci nadzorem kuratora. Część z nich ma poważne problemy w nauce wynikające z zaniedbań wychowawczych i dydaktycznych lub mniejszych możliwości rozwojowych. Szkoła wspomaga uczniów niepełnosprawnych, których z roku na rok jest coraz więcej. Prowadzone są oddziały integracyjne, organizowana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Uczniowie uczą się w naturalny sposób tolerancji, wrażliwości, otwartości i wyrozumiałości.

Misja naszej szkoły brzmi: „Każdego dnia wspólnie pracujemy na sukces naszych uczniów i zadowolenie rodziców, a wskaźnikiem tego jest ich satysfakcja i prestiż naszej szkoły w środowisku. Priorytetem w naszej szkole jest wysoka efektywność kształcenia, przygotowanie do dalszej edukacji, zapewnienie warunków wszechstronnego rozwoju każdego ucznia” (Statut szkoły, rozdz.2 §2).

WIZJA SZKOŁY:

Jesteśmy szkołą nowoczesną, bezpieczną i przyjazną. Pracujemy jako zespół, szanując i wspierając się nawzajem. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Jesteśmy otwarci na świat i zmiany w nim zachodzące, chętni do czerpania z jego dorobku naukowego i kulturowego.

Nasza szkoła jest zakorzeniona w tradycji lokalnej i narodowej. Kształcimy swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie systemu wartości, dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Każdy uczeń w naszej szkole osiąga sukces na miarę swoich możliwości, uczy się żyć w środowisku i dla środowiska. Kształtujemy w uczniach wrażliwość na dobro, prawdę i piękno. Najwyższym dobrem jest dla nas uczeń.

MODEL ABSOLWENTA:

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie jest człowiekiem umiejącym żyć godnie i poruszać się w otaczającym go świecie oraz:

- 1) jest przygotowany do podjęcia nauki na wyższym szczeblu edukacji;
- 2) czerpie radość z nauki;
- 3) przestrzega ogólnie przyjętych wartości moralnych;
- 4) potrafi samodzielnie podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje;
- 5) potrafi wyrażać i uzasadniać własne zdanie;
- 6) zgodnie współpracuje z innymi;
- 7) jest ciekawy świata i wrażliwy na drugiego człowieka;
- 8) jest życzliwy i tolerancyjny, szanuje godność własną i drugiego człowieka;
- 9) rozumie wartość uczenia się i potrzebę własnego rozwoju;
- 10) dba o zdrowie fizyczne i psychiczne oraz o bezpieczeństwo własne i innych;
- 11) potrafi wykorzystać wiedzę w sytuacjach życiowych
- 12) potrafi posługiwać się technologią cyfrową w celach edukacyjnych i komunikacyjnych, z poszanowaniem prawa i zgodnie z zasadami kultury osobistej.

STRATEGIA WYCHOWAWCZA I PROFILAKTYCZNA SZKOŁY:

Naszym celem jest ukierunkowanie ucznia w jego dążeniach, pomoc w zbudowaniu właściwej hierarchii wartości, nauka umiejętnego realizowania własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka oraz promocja zdrowego stylu życia.

Działania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki składają się z czterech podstawowych, powiązanych ze sobą elementów:

- wspomagania, czyli tworzenia wspierającej emocjonalnie i rozumiejącej relacji wychowawca-uczeń, zaspokajania potrzeb rozwojowych uczniów,
- kształtowania, czyli modelowania i wzmacniania postaw prospołecznych,
- zapobiegania, czyli diagnozy występujących niebezpieczeństw i zagrożeń, dostarczania wiedzy o zagrożeniach i ich skutkach oraz treningu umiejętności radzenia sobie w obliczu tych zagrożeń,
- korygowania, czyli diagnozy deficytów i złych doświadczeń ucznia, konstruowania korekcyjnych oddziaływań.

Istotnym elementem wychowania jest profilaktyka rozumiana jako proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom. To kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania i deficyty dojrzałości.

Działalność profilaktyczna szkoły obejmuje:

- profilaktykę uniwersalną – skierowaną na całą społeczność szkolną, której celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka występowania tych zachowań u poszczególnych uczniów,
- profilaktykę selektywną – polegającą na wspieraniu tych uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,
- profilaktykę wskazującą – skierowaną na uczniów, u których pojawiły się zachowania ryzykowne (np. wagary, używanie środków psychoaktywnych, uzależnienia behawioralne itp.).

Działania szkoły oparte są na obowiązujących przepisach prawa m.in. znowelizowanym Rozporządzeniu z dnia 25 stycznia 2018 r. (Dz.U. 2018, poz. 214) w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach oświatowych działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej oraz Ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z dnia 9 czerwca 2022r. W celu przeciwdziałania narkomanii szkoła będzie inicjować działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym.

Programy profilaktyczne, które realizowane będą na terenie Szkoły Podstawowej nr 5 są rekomendowane przez Krajowe Biuro ds. Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii, a także rekomendowane przez Miasto Cieszyn.

Program profilaktyczno-wychowawczy szkoły uwzględnia również „Politykę Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem” zgodnie z zarządzeniem nr SP5.0221.6.2024 Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie z dnia 21.06.2024r.

W roku szkolnym 2025/2026 rozpoczyna się również w naszej placówce realizacja dwuletniego projektu współfinansowanego w ramach środków Unii Europejskiej „Równe szanse w cieszyńskich szkołach”. Program profilaktyczno-wychowawczy szkoły uwzględnia zaplanowane w ramach projektu zajęcia dla uczniów dotyczące rozwijania umiejętności osobistych i społecznych, spotkań o tematyce antydyskryminacyjnej (dotyczące szacunku, tolerancji i akceptacji,

dyskryminacji np. ze względu na niepełnosprawność itp.), higieny cyfrowej, fonoholizmu, cyberprzemocy. Uczniowie klas VIII będą dodatkowo, oprócz zajęć z doradztwa zawodowego, realizowanych wg planu zgodnie z podstawą programową, objęci indywidualnym wsparciem doradcy zawodowego w ramach dwugodzinnych konsultacji.

REALIZACJA PROGRAMU

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie w klasach od I do VIII są realizowane w czterech podstawowych obszarach, tj.:

1. relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole,
2. kultura – wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych,
3. zdrowie – edukacja zdrowotna, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy,
4. bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych), bezpieczne korzystanie z Internetu i mediów.

Realizacja treści programu odbywa się nie tylko na lekcjach wychowawczych i w ramach nauki poszczególnych przedmiotów nauczania (szczególnie takich jak: język polski, historia, WOS, WDŻ, biologia), ale również podczas pozalekcyjnych zajęć dodatkowych oraz poprzez inne atrakcyjne formy przekazu np. przedstawienia teatralne, filmy, spotkania z ludźmi profesjonalnie zajmującymi się profilaktyką, w tym służbami mundurowymi. Programy i akcje profilaktyczne realizowane dla poszczególnych klas lub całej społeczności szkolnej będą na bieżąco organizowane w trakcie całego roku szkolnego, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych.

Działania profilaktyczno-wychowawcze to również indywidualna praca z uczniem, objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole uczniów potrzebujących wsparcia, działania interwencyjne w sytuacjach problemowych, rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze, współpraca z rodzicami uczniów, opiekunami z Domu Dziecka w Cieszynie, z instytucją pieczy zastępczej i koordynatorami z PCPR-u w Cieszynie, a także w razie potrzeby z Komendą Powiatowej Policji w Cieszynie oraz Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Cieszynie, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – MOPS w Cieszynie. Nasza placówka podjęła również współpracę z pracownikami Poradni Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży, działającej przy Szpitalu Śląskim w Cieszynie.

Szkoła od lat podejmuje szereg działań w zakresie **wsparcia psychologiczno-pedagogicznego**. Uczniowie potrzebujący objęcia zostaną pomocą w formie: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć logopedycznych, zajęć socjoterapeutycznych oraz rozwijających kompetencje społeczne uczniów, gimnastyki korekcyjnej czy zajęć z integracji sensorycznej. Dodatkowe, pozalekcyjne wyrównawcze zajęcia z wielu przedmiotów nauczania, mają na celu wspomóc uczniów wykazujących problemy w nauce oraz wyrównać szanse edukacyjne. Pomoc uczniom będzie udzielana również w ramach realizowanego projektu unijnego „Równe szanse w cieszyńskich szkołach”.

Działania związane ze wspomaganiem wychowania w rodzinie realizowane będą poprzez indywidualny kontakt z rodzicami/opiekunami oraz organizowanie spotkań tematycznych podczas zebrań dla rodziców (stacjonarnie lub szkoleń online). Celem jest również dostarczanie informacji na temat zagrożeń, z którymi uczniowie aktualnie mogą mieć styczność w środowisku lokalnym, procedur szkolnych i skutków prawnych jakie wynikają z podejmowania tzw. zachowań ryzykownych. Wspomaganie rodziców będzie polegało również na pomocy w ramach poradnictwa – konsultacje, porady specjalistyczne (pedagog, pedagog specjalny, psycholog szkolny/terapeuta, logopeda, nauczyciele specjaliści) oraz przekazywaniu informacji, gdzie i z jakich form pomocy mogą skorzystać. Wspólnie ustalone są z rodzicami środki zaradcze dla danego ucznia np. stałe kontakty telefoniczne, wspólna analiza zachowania, skierowanie do Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Cieszynie lub Poradni Psychologicznej dla dzieci i młodzieży, działającej przy Szpitalu Śląskim w Cieszynie.

Działania wspierające pracę nauczycieli, realizowane będą poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli z zakresu szkolnej interwencji profilaktycznej oraz umiejętności radzenia sobie z różnymi problemami wychowawczymi uczniów. Nauczyciele wspierani są również w codziennej pracy w ramach szkolnego zespołu wychowawczego, zespołu ds. integracji i pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz poprzez współpracę z policją, sądem (wydział rodzinny i nieletnich) i innymi instytucjami wspierającymi wychowawczą i profilaktyczną funkcję szkoły. Na bieżąco, wg potrzeb odbywają się konsultacje w sprawach uczniów, następuje wzajemna wymiana doświadczeń na konferencjach rady pedagogicznej - referaty, dyskusja. Istnieje możliwość korzystania ze stale wzbogacanego zbioru publikacji, pomocy dydaktycznych, książek, płyt DVD poświęconych profilaktyce, promocji zdrowia oraz problemom dorastania i dojrzewania młodzieży z zachowaniem środków i procedur bezpieczeństwa. Udostępniane są również webinary i szkolenia online dla nauczycieli.

DIAGNOZA:

Aby efekty naszych działań były skuteczne, co roku diagnozujemy klimat społeczny szkoły. Definiujemy czynniki chroniące, czyli potencjał naszych uczniów, ich możliwości, zdolności, zainteresowania, a także cechy środowiska społecznego, które sprzyjają uzyskiwaniu oczekiwanych efektów wychowawczych. Staramy się również identyfikować czynniki ryzyka, czyli nie tylko aktualnie występujące w naszej placówce problemy, ale również indywidualne cechy, zachowania uczniów oraz cechy środowiska lokalnego, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych wśród uczniów. Diagnoza jest dokonywana na podstawie: podań do szkoły, w których są m.in. pytania dotyczące zainteresowań uczniów, kart informacji o klasie, badań ankietowych przeprowadzanych wśród uczniów i rodziców, nauczycieli, kontroli realizacji obowiązku szkolnego, tzw. analizy na starcie, czyli informacji dotyczących dotychczasowych wyników w nauce uczniów przyjętych do szkoły, a także informacji na temat aktualnych problemów naszego środowiska uzyskiwanych od policji, ośrodka pomocy społecznej, poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych instytucji z naszego rejonu. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów oparta jest na szczegółowej analizie dokumentacji dzieci (w szczególności opinii PPP i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) oraz wywiadzie przeprowadzonym wśród rodziców uczniów, ich wychowawców i nauczycieli specjalistów. Wśród uczniów klas pierwszych we wrześniu 2025r. wykonane zostało badanie przesiewowe, pod kątem ewentualnych wskazań do terapii logopedycznej.

**RAPORT Z BADANIA RYZYKA I ZAGROŻEŃ, MOCNYCH STRON
I ZASOBÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 5
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W CIESZYNIE
W ZAKRESIE PROFILAKTYKI, WYCHOWANIA,
BEZPIECZEŃSTWA NA ROK SZKOLNY 2025/2026**

1 ANALIZA DANYCH ZASTANYCH I SONDAŻ DIAGNOSTYCZNY

Analiza danych sprawozdawczych z zeszłego roku szkolnego 2024/2025 wskazuje, że najważniejsze problemy dotyczą:

- sytuacji dużej liczby uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (wśród nich tych, którzy wykazują zachowania niepożądane lub mają trudności w nauce),
- zachowań agresywnych - zwłaszcza agresji słownej we wszystkich przestrzeniach komunikacji,
- kultury osobistej,
- nadużywania telefonów oraz multimediiów,
- natężenia hałasu w trakcie przerw,
- zachowania autodestrukcyjne,
- napływ uczniów z trudnościami wychowawczymi z innych placówek.

Ponadto dużym zainteresowaniem uczniów cieszyła się tematyka pierwszej pomocy przedmedycznej, a wśród nauczycieli wsparcie uczniów z trudnościami, niwelowanie nierówności, działania na rzecz promocji zdrowia i dobrostanu psychicznego, współpracy z rodzicami oraz kadrą szkoły. Uczniowie klas młodszych realizują zajęcia dydaktyczne na osobnym piętrze; w szkole przestrzegane są procedury bezpieczeństwa; wprowadzono standardy ochrony małoletnich, szkoła dysponuje wystarczającym zapleczem infrastruktury, która jest sukcesywnie rozwijana w ramach projektów (od września 2025r. realizowany jest projekt UE: „Równe szanse w cieszyńskich szkołach”), innowacji, działalności Samorządu Szkolnego.

Dużym atutem szkoły jest fakt podnoszenia kompetencji i kwalifikacji nauczycieli, zgodnie z potrzebami szkoły i potrzeb pracy z uczniami.

W minionym roku szkolnym, jak wskazano w sprawozdaniu z działalności profilaktyczno-wychowawczej SP5 w Cieszynie, oprócz działań realizowanych przez pracowników, odnotowano szereg zajęć realizowanych przez zewnętrznych ekspertów i we współpracy z instytucjami. A także brano udział w licznych akcjach o charakterze profilaktycznym, w tym programach rekomendowanych (Sprawozdanie za rok szkolny 2024/2025).

Bardzo dobrze ocenia się współpracę z Interesariuszami zewnętrznymi w zakresie interwencji, wsparcia, konsultacji, profilaktyki. Do instytucji najbardziej zaangażowanych w proces wychowania i profilaktyki zalicza się:

- Komendę Powiatową Policji w Cieszynie

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Cieszynie
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Koło w Cieszynie
- Straż Miejską w Cieszynie
- Uniwersytet Śląski w Katowicach

W Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w roku szkolnym 2025/2026 przeprowadzono w okresie od 9-19.09.2025r. anonimowe badania ankietowe analizy mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa i profilaktyki. Badania miały charakter anonimowej ankiety online i kierowane były do trzech grup społeczności szkolnej:

- Uczniów: 120 respondentów z klas 4-8,
- Pracowników SP5: 27 respondentów,
- Rodziców i opiekunów: 43 respondentów.

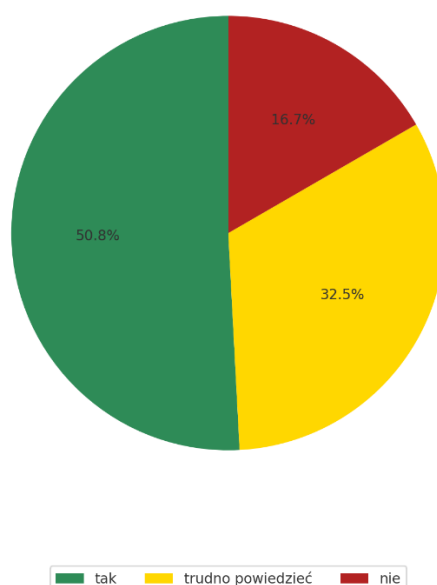
W kolejnych częściach zostaną przedstawione wyniki z danych ankietowych oraz wnioski i rekomendacje.

2 WYNIKI ANKIET KIEROWANYCH DO UCZNIÓW KL. 4-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 5 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W CIESZYNIE

Uczniów zapytano, czy czują się bezpiecznie na terenie szkoły, ich poczucie bezpieczeństwa w oparciu o opinie, obrazuje wykres nr 1.

Wykres 1.

Poczucie bezpieczeństwa uczniów klas 4-8

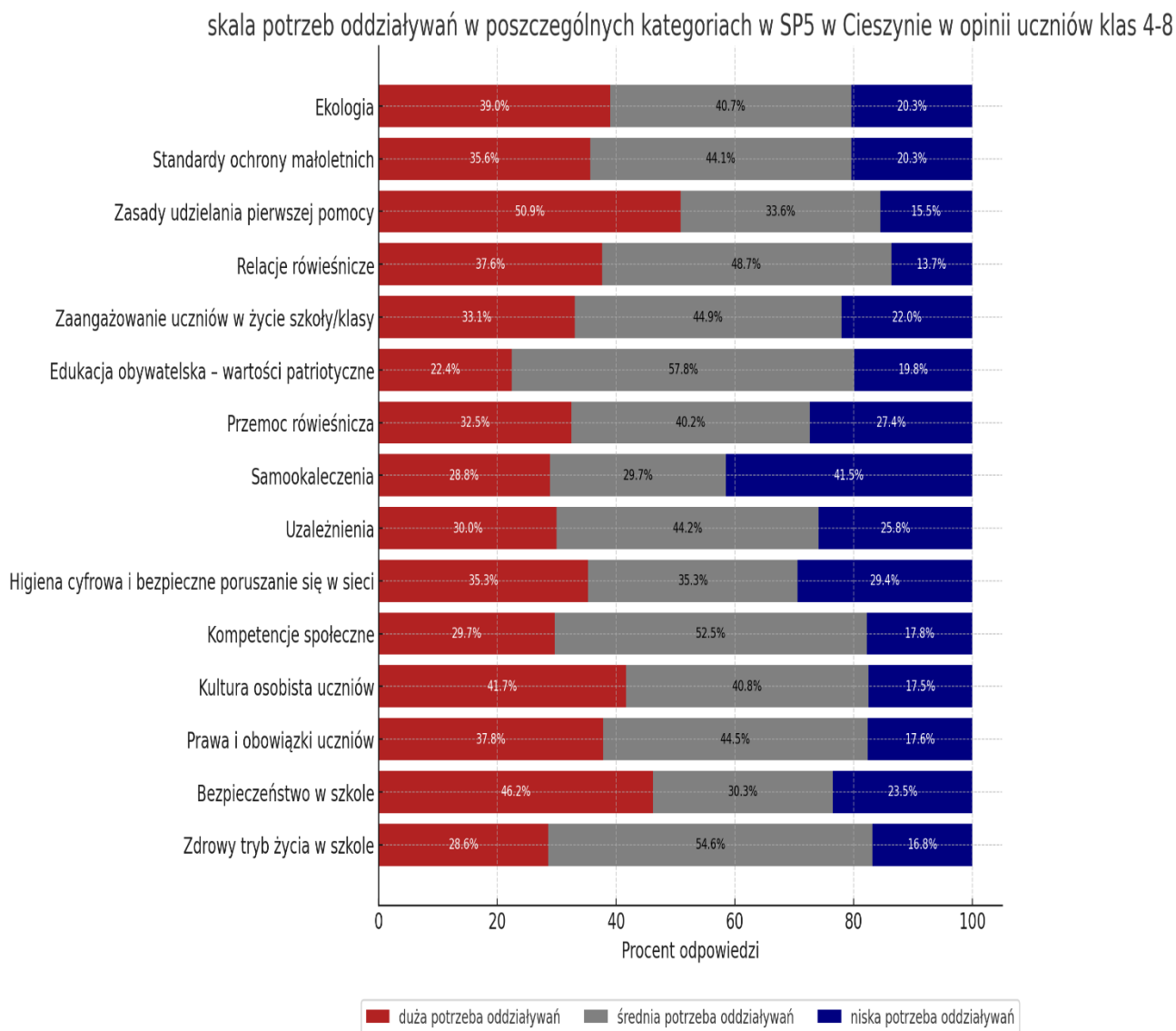


Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Połowa uczniów klas 4-8 czuje się bezpiecznie w szkole, jest to mniejszy wskaźnik niż w zeszłym roku (69%), pozostałe 32% udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”, a 16% uważa, że nie czuje się bezpiecznie w szkole (w zeszłym roku było to 10% odpowiedzi).

Kolejno zapytano uczniów, jaka jest ich zdaniem potrzeba oddziaływań profilaktycznych i działań w zakresie różnych obszarów związanych z życiem społecznym, bezpieczeństwem, relacjami, zjawiskami niepożądanymi, stylem życia, a także innymi kompetencjami. Skala potrzeb oddziaływań profilaktycznych, wychowawczych, interwencyjnych w SP5 w poszczególnych obszarach została zobrazowana na wykresie nr 2.

Wykres 2.



Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Obszary z największą potrzebą oddziaływań, to:

- **Bezpieczeństwo w szkole** – aż **46%** uczniów wskazało *dużą potrzebę oddziaływań*. To najwyższy wynik ze wszystkich kategorii.
- **Kultura osobista uczniów (42% duża potrzeba)** i **Przemoc rówieśnicza (ok. 41% duża potrzeba)** – to kolejne obszary wymagające szczególnej uwagi.
- **Samookaleczenia i uzależnienia** – także wysoki odsetek wskazań na *dużą potrzebę* (blisko 40%).

Widać wyraźnie, że uczniowie najmocniej dostrzegają problemy związane z bezpieczeństwem fizycznym i emocjonalnym, przemocą i ryzykownymi zachowaniami.

Obszary z przewagą średniej potrzeby oddziaływań, to:

- 1 **Zdrowy tryb życia w szkole** – dominują wskazania na *średnią potrzebę (55%)*, mniejsza część widzi tu duże wyzwania (**29%**).
- 2 **Kompetencje społeczne** – podobny układ (**53% średnia, 30% duża**).
- 3 **Zaangażowanie uczniów w życie szkoły/klasy** – największa grupa uczniów (ponad **50%**) widzi to jako średnią potrzebę.

Te obszary wymagają działań i wsparcia, ale uczniowie postrzegają je raczej jako kwestie do systematycznego wspierania, a nie kryzysowe.

Obszary z najmniejszą potrzebą oddziaływań, to:

- 1 **Ekologia** – tu dominuje niski poziom potrzeby (**ok. 45% niska potrzeba oddziaływań**).
- 2 **Zasady udzielania pierwszej pomocy** – sporo wskazań na niską potrzebę (**ok. 30%**).
- 3 **Edukacja obywatelska – wartości patriotyczne** – uczniowie w większości oceniają tu potrzebę jako niską lub średnią.

Widać, że kwestie środowiskowe i obywatelskie są dla uczniów mniej priorytetowe niż zagadnienia związane z bezpieczeństwem czy relacjami rówieśniczymi.

Uczniowie klas 4–8 oczekują od szkoły konkretnych działań w obszarach bezpieczeństwa, przeciwdziałania przemocy i wsparcia psychicznego (samookaleczenia, uzależnienia). Obszary takie jak zdrowy styl życia, kompetencje społeczne czy zaangażowanie w życie szkoły są postrzegane jako ważne, ale bardziej do wzmacniania niż pilnej interwencji. Najmniej potrzeb uczniowie dostrzegają w kwestiach ekologii i edukacji obywatelskiej.

W ankiecie uczniów poproszono o odpowiedź na pytanie: *Jakie twoim zdaniem występują ryzyka i zagrożenia w środowisku szkolnym, które wymagają poprawy?* Dokonano analizy 70. merytorycznych wpisów (cytaty zostały lekko zredagowane dla czytelności oraz anonimizowane, sens bez zmian). Część opisów bez treści, nie na temat oraz z opisami „nie wiem”, „nic” wyłączono z analizy. Dokonano kategoryzacji znaczeniowej i wyłoniono 6 obszarów ryzyka i zagrożeń w przestrzeni szkolnej w opinii uczniów klas 4-8:

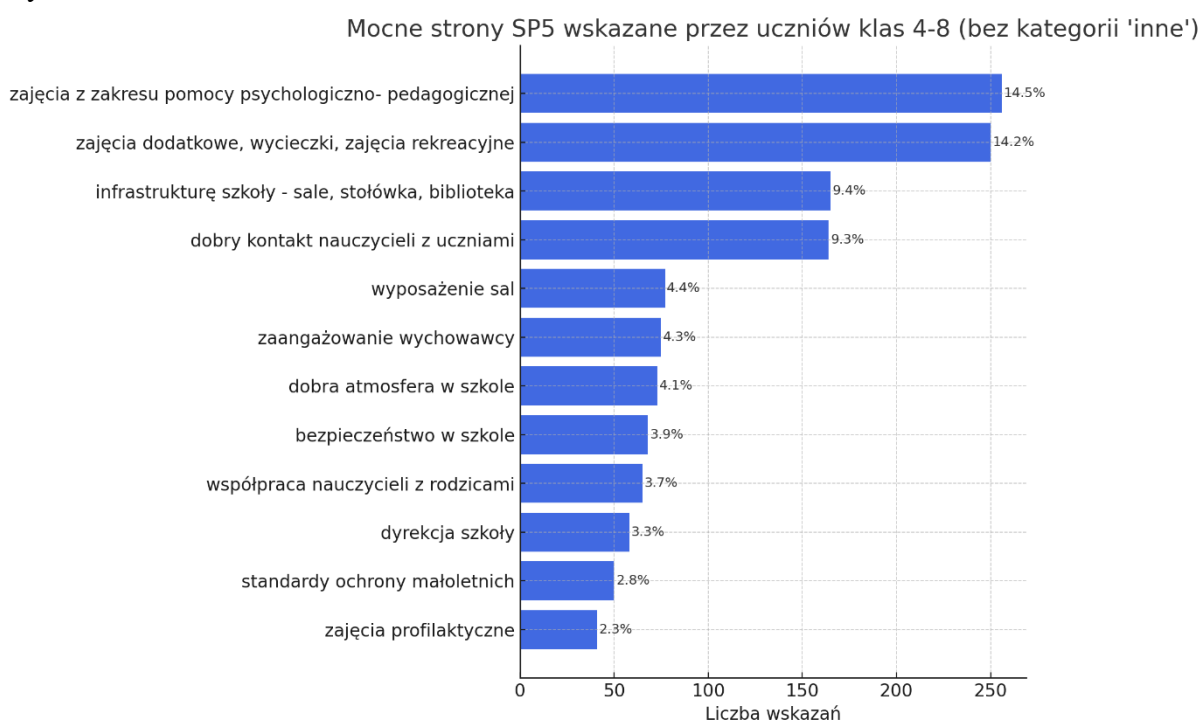
- 1 Przemoc fizyczna – 24%
Przykład: „Bójki i bicie na przerwach; starsi potrafią uderzać młodszych.”
- 2 Bezpieczeństwo w szkole / na przerwach – 9%
Przykład: „Na korytarzu dochodzi do niebezpiecznych incydentów (np. oblewanie wodą); brakuje skutecznej reakcji - dyżurów.”
- 3 Relacje uczeń–nauczyciel – 4%
Przykład: „W sytuacjach konfliktowych czujemy, że nauczyciele nie dowierzają uczniom; zdarza się podnoszenie głosu.”
- 4 Przemoc psychiczna / słowna – 1–2%
Przykład: „Wyzwiska, wulgarne słowa, zastraszanie — to też jest przemoc.”
- 5 Higiena cyfrowa / używanie telefonów – ~1%
Przykład: „Nadmierne używanie telefonów na przerwach utrudnia relacje i sprzyja konfliktom.”
- 6 Inne (do weryfikacji) – 60%
To głównie ogólne, krótkie wskazania typu „przemoc”, „sprzeczki”, „zakłócanie” bez doprecyzowania formy/miejsca; ale też zwrócenie uwagi na panujący hałas w szkole, pojedyncze wątki dotyczyły także napięć między grupami rówieśniczymi.

Jakościowo najczęściej pojawia się wątek przemocy fizycznej i szeroko rozumiane incydenty bezpieczeństwa na przerwach — to koresponduje z wynikami procentowymi (wysoka „duża potrzeba oddziaływań” dla bezpieczeństwa, przemocy rówieśniczej, samookaleczeń/uzależnień).

Relacje uczeń–nauczyciel pojawiają się rzadziej, ale sygnalizują potrzebę wsparcia komunikacji w sytuacjach kryzysowych i budowania zaufania do procedur.

Uczniowie wskazali też na zasoby i mocne strony szkoły - badani najczęściej odpowiadali, obrazuje to wykres nr 3.

Wykres 3.



Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Ponadto uczniowie wskazali „inne” mocne strony (zasoby) SP5, które można było skatalogować w następujący sposób:

1. Relacje rówieśnicze / przyjaźń - część uczniów jako mocną stronę szkoły wskazała relacje z kolegami i koleżankami – przyjaźnie, wzajemne wsparcie i możliwość budowania więzi. Te wypowiedzi pokazują, że uczniowie wysoko cenią klimat rówieśniczy, nawet jeśli nie został on formalnie ujęty w 13 kategoriach.
2. Nauczyciele / konkretne osoby - w kilku wpisach pojawiają się nazwiska nauczycieli lub sformułowania wskazujące na konkretną osobę („pani ...”, „pan ...”). Uczniowie doceniają niektórych pedagogów, wskazując ich jako ważną mocną stronę szkoły. To sygnał, że pojedyncze osoby z kadry mają szczególnie pozytywny wpływ na klimat szkoły.
3. Lekcje i nauczanie - uczniowie wymieniali też poszczególne przedmioty jako mocne strony, np. lekcje języka angielskiego, historii i matematyki czy innych zajęć. To wskaźnik, że jakość nauczania w określonych obszarach jest przez uczniów zauważana i ceniona.

4. Stołówka / posiłki - w kilku odpowiedziach mocną stroną szkoły zostały określone posiłki, stołówka czy obiady. To wskazuje, że infrastruktura związana z codziennym funkcjonowaniem (nie tylko edukacja) ma znaczenie dla poczucia zadowolenia uczniów.

5. Wsparcie wychowawcy / specjalistów - choć większość wpisów o pedagogach i psychologach została już zaklasyfikowana do głównych kategorii, mocnych stron, to w „innych” znalazły się pojedyncze odniesienia do indywidualnego wsparcia. To sygnał, że uczniowie cenią nie tylko ogólną dostępność specjalistów, ale też konkretne doświadczenia pomocy.

6. Inne treści szczegółowe - pojawiły się pojedyncze, krótkie wpisy (np. „zaangażowanie”, „zajęcia”), które były zbyt ogólne, by jednoznacznie przypisać do kategorii.

Zatem najczęściej powtarzającym się motywem w „innych” były relacje rówieśnicze – przyjaźnie i koleżeństwo, co wskazuje na duże znaczenie środowiska klasowego i więzi. Wartością dodaną są też pojedyncze nazwiska nauczycieli – pokazują one realny wpływ konkretnych osób na pozytywne postrzeganie szkoły. Uczniowie doceniają także stołówkę i posiłki oraz wybrane przedmioty, co może być przydatne przy tworzeniu materiałów promujących szkołę.

Schemat nr 1 przedstawia cechy cenione u nauczycieli i rówieśników, które są zasobami i mocnymi stronami w postrzeganiu kadry i relacji z innymi.

Schemat nr 1.

Cechy nauczycieli i rówieśników cenione przez uczniów klas 4-8



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

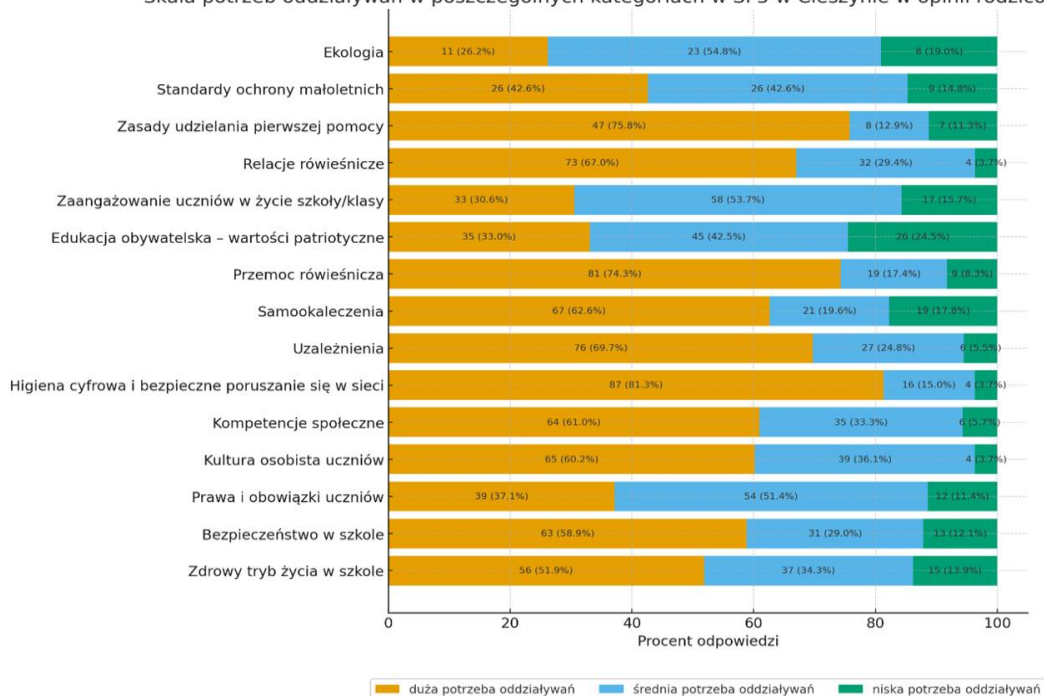
Oprócz tego uczniowie mieli okazję wskazać co jest dla nich istotne w szkole, jako przestrzeni do nauki i interakcji, co chcieliby zmienić i na czym im zależy. **Wśród wielu wypowiedzi dominowały priorytety i postulaty, takie jak:**

- **Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne** – 3,1% (np. potrzeba większej liczby zajęć z psychologiem, pedagogiem, wsparcia indywidualnego).
- **Edukacja i nauka (zadania, lekcje, ocenianie)** – 7,8% (postulaty ograniczenia prac domowych, mniej niezapowiedzianych kartkówek, krótsze dni lekcyjne, szybsze zakończenie lekcji, sprawiedliwe ocenianie, ciekawsze lekcje, ciekawe metody, utrzymywanie dyscypliny w klasie przez nauczycieli,).
- **Relacje i atmosfera w szkole** – 7,8% (życzliwość i humor nauczycieli, dobry kontakt, zaangażowanie, przyjazny klimat).
- **Pomysły uczniów i rekreacja** – 9,4% (ławki i nowoczesne miękkie puffy, siedziska na każdym korytarzu, zmniejszenie hałasu - przez specjalne panele, więcej wycieczek - w tym kilkudniowych, dłuższe przerwy, zajęcia sportowe, dzień gier, automat z kanapkami, tańsze ceny w sklepiku, dostęp do ogródka na przerwach – ławki, altanki, huśtawki.
- **Inne** – 59,4% (różnorodne indywidualne pomysły i wpisy, często bardzo krótkie i trudne do sklasyfikowania – „nie wiem”, „nic”, „skąd mam wiedzieć”, wyrażające brak wiary w wysłuchanie tych postulatów).
- **Brak oczekiwań / neutralne odpowiedzi** – 12,5% („jest dobrze”, „nie mam oczekiwań”).

3 WYNIKI ANKIET KIEROWANYCH DO RODZICÓW I OPIEKUNÓW UCZNIÓW SP5 W CIESZYNIE

Zdaniem rodziców i opiekunów w największym stopniu wymagają oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych takie obszary jak te wskazane na wykresie nr 4.

Skala potrzeb oddziaływań w poszczególnych kategoriach w SP5 w Cieszynie w opinii rodziców i opiekunów uczniów.



Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Najwięcej wskazań rodziców i opiekunów dotyczących ryzyka i zagrożeń, które powinny być uwzględnione w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym, sprecyzowane w pytaniu otwartym to:

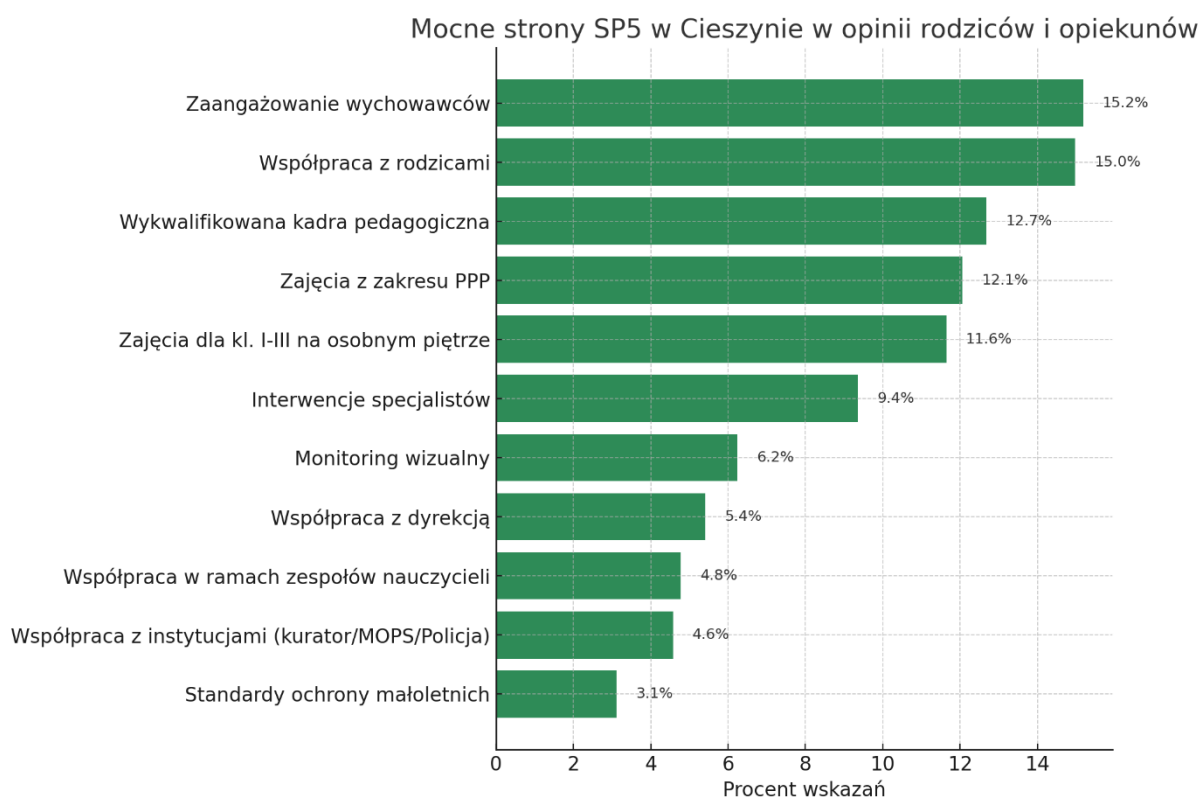
- **Bezpieczeństwo w Internecie / higiena cyfrowa** – 29 odpowiedzi (40,8%) np. pornografia online, uzależnienie od telefonu, zagrożenia w sieci, kultura języka.

- **Relacje rówieśnicze / przemoc / tolerancja** – 19 odpowiedzi (26,8%)
np. brak tolerancji, agresja, przemoc słowna, problemy w relacjach między dziećmi.
- **Uzależnienia (używkami, narkotyki, papierosy)** – 5 odpowiedzi (7,0%)
np. narkotyki, palenie papierosów, używki.
- **Problemy psychiczne / emocjonalne** – 3 odpowiedzi (4,2%)
np. depresja, zaburzenia emocjonalne, problemy psychologiczne.
- **Bezpieczeństwo fizyczne w szkole / społeczeństwie** – 4 odpowiedzi (5,6%)
np. agresja w szkole, bezpieczeństwo dzieci w grupie.
- **Inne** – 11 odpowiedzi (15,5%) – różnorodne, trudne do przypisania (np. pojedyncze obserwacje rodziców).

Największe obawy rodziców dotyczą internetu i higieny cyfrowej – szczególnie treści nieodpowiednich (pornografia), uzależnień od telefonów i ryzykownych zachowań online. Relacje rówieśnicze i związane z nimi przemoc, agresja i brak tolerancji to drugi priorytet. Rodzice wskazują także na zagrożenia związane z używkami (papierosy, narkotyki), co choć mniej liczne, jest sygnałem alarmowym. Pojawiają się także wątki problemów psychicznych i emocjonalnych, które są mniej liczne, ale jakościowo istotne.

Wykres nr 5 przedstawia gradację mocnych stron w opinii rodziców i opiekunów, wskazanych w ankiecie.

Wykres 5.



Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Ponadto poniżej wskazano, kategorie docenianych zasobów SP5 wyrażone przez rodziców i opiekunów uczniów, są to:

- **Kameralna atmosfera i społeczność**

Rodzice wielokrotnie podkreślają, że szkoła – mimo że duża – sprawia wrażenie kameralnej, nieprzepełnionej, gdzie „nauczyciele znają wszystkich uczniów”. To buduje poczucie bezpieczeństwa i indywidualnego podejścia.

„Pomimo, że szkoła duża, jest kameralna ilość dzieci. Nie jest przepełniona.”

- **Zaangażowanie wychowawców i współpraca z rodzicami**

Rodzice doceniają bliski kontakt i otwartość na dialog, podkreślając, że wychowawcy angażują się w życie uczniów i są realnym wsparciem dla rodzin.

„Zaangażowanie wychowawcy i współpraca z rodzicami.”

- **Kadra pedagogiczna i wsparcie specjalistów**

Mocno akcentowana jest wysoka jakość pracy nauczycieli i dostępność specjalistów (pedagogów, psychologów), którzy reagują na potrzeby uczniów i wspierają także w trudnych sytuacjach.

„Wykwalifikowana kadra pedagogiczna, dostępność do pedagogów, reagowanie na problemy i niewłaściwe zachowania dzieci.”

- **Relacje i wartości wychowawcze**

Rodzice zwracają uwagę na atmosferę życzliwości, szacunku i wyrozumiałości, które przenikają codzienne życie szkoły.

„Wychowawcy i nauczyciele wspierają uczniów nie tylko na płaszczyźnie swoich obowiązków. Sprawiają, że dzieci chętniej chodzą do szkoły.”

- **Aktywności dodatkowe**

Wspólne wycieczki, warsztaty, pikniki czy zajęcia praktyczne są postrzegane jako mocne strony szkoły, rozwijające kompetencje społeczne i integrujące społeczność.

„Wspólne wycieczki, warsztaty, pikniki.”

- **Infrastruktura i zasoby materialne**

Doceniane są otoczenie i zasoby materialne szkoły: park wokół budynku, boisko, ogródek, dostęp do wody pitnej.

„Park wokół szkoły do zajęć szkolno-światlicowych, woda ogólnodostępna do picia, zajęcia wf w innym budynku mobilizujące do poruszania się.”

- **Wsparcie dla dzieci z trudnościami i ich rodzin**

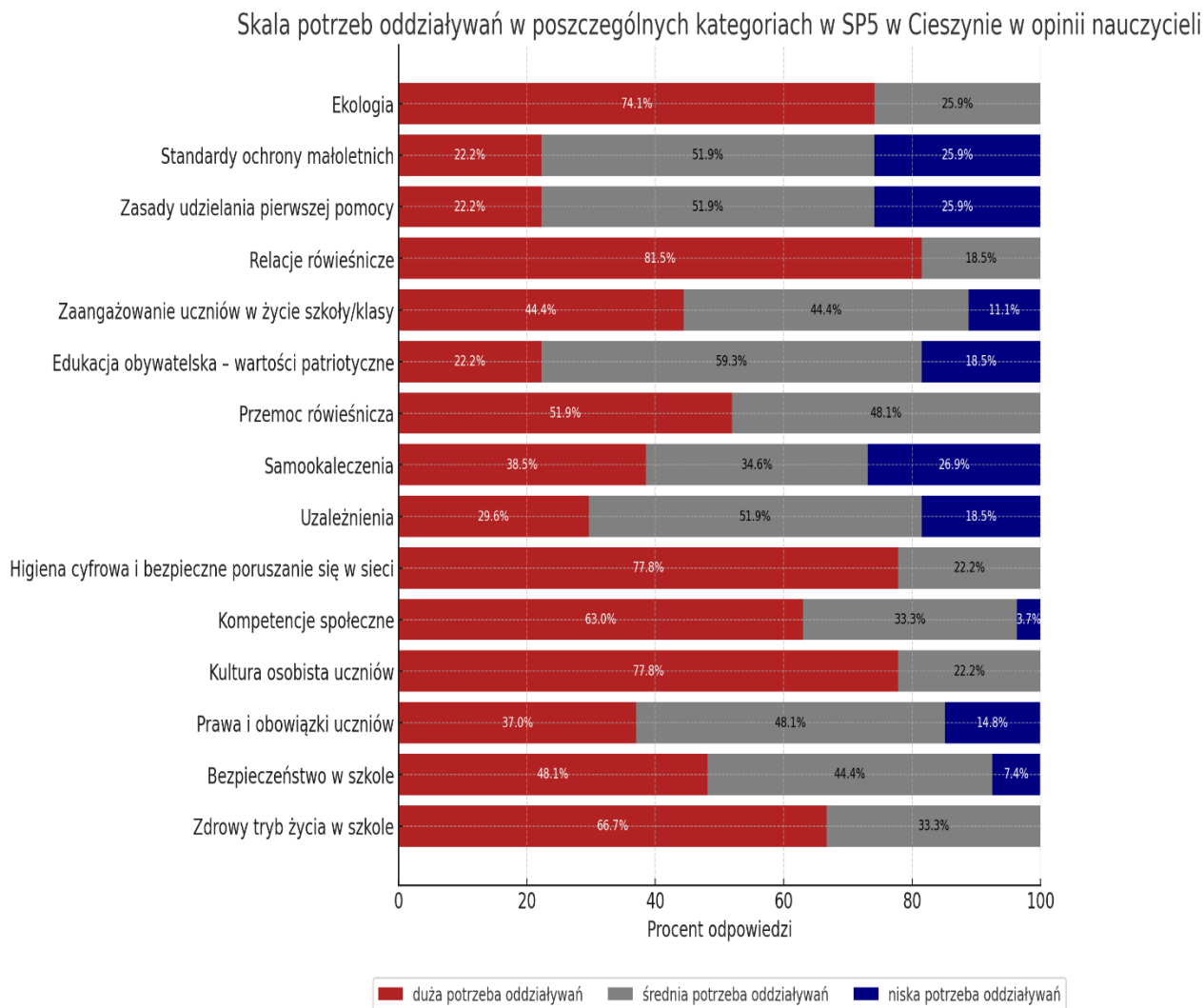
Rodzice podkreślają, że szkoła potrafi wspierać uczniów z trudnościami edukacyjnymi czy emocjonalnymi i ich rodziny.

„Pomoc dziecku z trudnościami.” „Otwarcie na dialog, bardzo dobre skutki oddziaływań terapeutycznych.”

Rodzice w swoich odpowiedziach podkreślają, że siłą SP5 jest bliska, wspierająca społeczność – zarówno na poziomie nauczyciel–uczeń, jak i szkoła–rodzina. Dużą wartością są także dodatkowe aktywności i bogata infrastruktura, które wspierają integrację i rozwój uczniów. Wśród zasobów szczególnie mocno wybrzmiewa kadra pedagogiczna i jej zaangażowanie w indywidualne potrzeby uczniów.

Najważniejsze obszary wymagające oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych w opinii nauczycieli zostały zaprezentowane na wykresie nr 6.

Wykres 6.



Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Natomiast w tabeli nr 1, wskazano analizy jakościowe swobodnych wypowiedzi w ankiecie nt. zagrożeń, ryzyk, trudności i obszarów, które w ich opinii są istotne i ważne pod względem projektowania SPWP.

Tabela 1.

Kategoria	Opis	Przykładowe cytaty (anonimizowane)
Rodzina i środowisko domowe	brak wsparcia, kontroli, niewłaściwe wzorce, dieta, aktywność fizyczna	„brak wsparcia ze strony rodziny, niewydolność wychowawcza rodziców, brak kontroli i pozytywnych wzorców”, „niewłaściwa dieta i aktywność fizyczna dziecka – wzrost problemu otyłości”

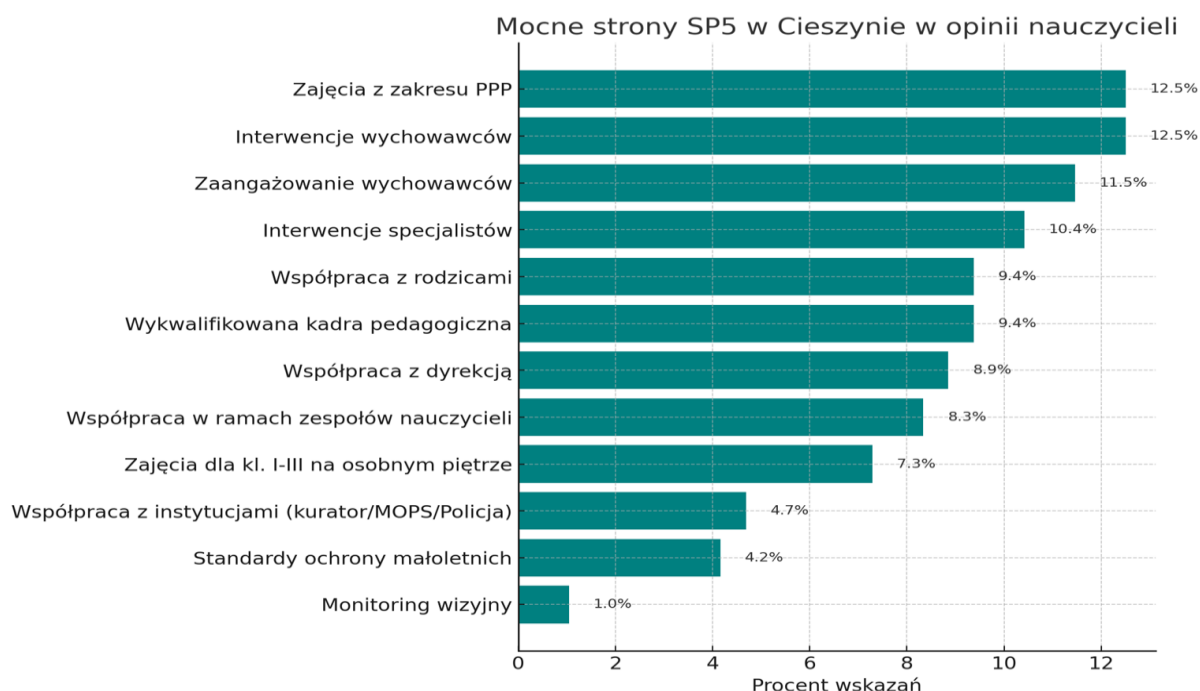
Środowisko rówieśnicze i relacje	przemoc, hejt, złe relacje, niska samoocena	„przemoc rówieśnicza, hejt, brak motywacji”, „złe relacje rówieśnicze”, „niska samoocena”
Media i higiena cyfrowa	nadmierne użycie telefonów, brak egzekwowania zasad	„pozorne egzekwowanie nieużywania telefonów na przerwach”, „środowisko rówieśnicze, multimedia”
Postawy i motywacja uczniów	brak koncentracji, motywacji, aktywności, roszczeniowość	„brak motywacji i zainteresowania nauką”, „niski poziom aktywności uczniów związany z samorozwojem”, „zaburzenia koncentracji i uwagi”
Świadomość obowiązków i postawy wychowawcze	brak poczucia odpowiedzialności, konieczność uświadamiania obowiązków	„uświadamianie własnej odpowiedzialności za rozwój”, „przypominanie, że uczniowie oprócz praw mają również obowiązki”
Czynniki dodatkowe	wyjazdy w czasie roku szkolnego, bezpieczeństwo drogowe	„wyjazdy (last minute) w trakcie roku szkolnego”, „bezpieczeństwo w ruchu drogowym (słuchawki, zła interpretacja prawa)”

Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Nauczyciele dostrzegają ryzyka zarówno wewnątrz szkoły (relacje, motywacja, higiena cyfrowa), jak i w otoczeniu uczniów (rodzina, styl życia, środowisko). Program powinien uwzględnić oba obszary.

Kolejno nauczyciele również mogli wskazać mocne strony i zasoby SP5, na wykresie nr 7 zaprezentowane gradację najważniejszych zasobów w ich opinii, a kolejno przeanalizowano wypowiedzi uzupełniające te informacje a nie zawarte w kategoriach.

Wykres 7.



Źródło: opracowano a podstawie badań ankietowych.

Pozostale mocne strony (zasoby) wskazane przez nauczycieli to:

- **Kadra i specjaliści – autorytet, konsekwencja, spójne oddziaływania** – docenione są postawy nauczycieli/wychowawców (autorytet, konsekwencja, „trzymanie jednej linii”), a także wsparcie specjalistów (pedagog, psycholog, w tym zewnętrzna współpraca np. z kuratorem).

„...ich autorytet, konsekwencja i spójne oddziaływania; specjaliści... dają profesjonalne wsparcie.”

- **Komunikacja i ujednolicenie informacji** – sprawny przepływ istotnych informacji między nauczycielami i specjalistami oraz **spójność przekazu** (jedność informacji).

„Przekazywanie istotnych informacji w celu ujednolicenia... spójność i jedność informacji.”

- **Szybka reakcja i responsywność szkoły** – akcent na **szybką komunikację i szybkie reagowanie** w sprawach wychowawczych i opiekuńczych.

„Szybka komunikacja, reakcja.”

Podsumowując nauczyciele w SP5 doceniają w pierwszej kolejności zasoby kadrowe, współpracowników i współpracę: siłą szkoły jest kapitał ludzki – nauczyciele i specjaliści, którzy działają konsekwentnie i spójnie, oraz potrafią szybko reagować.

Natomiast kadra wskazuje na inne trudności, zagrożenia i słabe strony:

- **Współpraca z rodzicami.** Nauczyciele wskazują na roszczeniowe postawy niektórych rodziców, brak konsekwencji i wspierania wychowania w domu. Podkreślają, że bez współpracy rodzina–szkoła trudno wdrażać skuteczną profilaktykę.
- **Frekwencja i obowiązkowość uczniów** - zwracano uwagę na niską frekwencję, nieprzygotowanie do zajęć, brak zaangażowania. Problem używania telefonów w szkole.
- **Kultura osobista i wychowanie** - niski poziom kultury osobistej uczniów, brak szacunku wobec nauczycieli i rówieśników. Wskazywano na potrzebę wzmacniania wartości wychowawczych, zasad współżycia i tolerancji.
- **Kompetencje emocjonalno-społeczne** - potrzeba rozwijania umiejętności społecznych wszystkich uczniów, integracja klas, wspierania słabszych. Kładzenie nacisku na współpracę, odpowiedzialność i empatię.
- **Wsparcie kadry i specjalistów** - brak wystarczającej liczby specjalistów (pedagogów, psychologów, logopedów do potrzeb uczniów o SPE). Problemy kadry z przeciążeniem obowiązkami, dobrostanem psychicznym i wypaleniem zawodowym.
- **Zdrowie i styl życia** - problemy z niezdrowym jedzeniem, wybiórczością pokarmową u uczniów. Wskazywano także na hałas i zbyt duże obciążenie uczniów.
- **Cyberzagrożenia i media** - uczniowie spędzają zbyt wiele czasu w telefonach i Internecie. Konieczne programy edukacyjne dotyczące higieny cyfrowej i ochrony przed zagrożeniami online, również dla rodziców, którzy nie mają świadomości co robią ich dzieci i cedują odpowiedzialność na szkołę.

- **Bezpieczeństwo fizyczne i sytuacje kryzysowe** - potrzeba szkoleń z zakresu postępowania w sytuacjach zagrożenia (np. atak, alarmy). Wzmocnienie procedur bezpieczeństwa.
- **Uczniowie spoza rejonu i integracja** - wyzwania związane z dużą liczbą uczniów z orzeczeniami i różnymi trudnościami. Problemy z adaptacją uczniów spoza rejonu.

Przykłady wypowiedzi nauczycieli:

- „Rodzice często roszczeniowi, brak współpracy przy wychowywaniu dzieci.”
- „Bardzo niska frekwencja uczniów, często przychodzą nieprzygotowani.”
- „Dzieci nie mają kultury osobistej, brak szacunku wobec dorosłych.”
- „Za mało specjalistów, duże obciążenie kadry, potrzebne wsparcie.”
- „Uczniowie ciągle z telefonami – potrzebna edukacja i konsekwencja.”
- „Szkolenia z zachowania w razie zagrożenia byłoby bardzo potrzebne.”

5 REKOMENDACJE

Propozycja **rekomendacji do Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Cieszynie** – opartych na analizie danych z ankiet uczniów, rodziców i nauczycieli oraz uwzględniających kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026 (MEN, www.gov.pl).

I Rekomendacje – obszary działań:

1. Bezpieczeństwo i przeciwdziałanie przemocy (priorytet)

- 1 Systematyczne monitorowanie zagrożeń w szkole (dyżury nauczycieli i pracowników szkoły: korytarze, przed toaletami, ciągami – schody, szatnia, przed sklepikiem szkolnym, okolice biblioteki).
- 2 Lekcje wychowawcze i zaangażowanie wychowawców w wczesne wykrywanie i reagowanie na konflikt i incydenty.
- 3 Dalsze realizowanie procedur szybkiego reagowania na incydenty i dokumentowanie zdarzeń.
- 4 Programy profilaktyczne przeciwdziałające przemocy rówieśniczej: trening kompetencji społecznych, mediacje rówieśnicze, zajęcia z deeskalacji.
- 5 Bezpieczne lub anonimowe kanały zgłaszania (skrzynki, formularze online – do rozpatrzenia przez samorząd).
- 6 Monitoring wizyjny – jako narzędzie dokumentarne.

Zgodność z kierunkami polityki oświatowej: punkt 2 (edukacja obywatelska i bezpieczeństwo), punkt 4 (profilaktyka przemocy rówieśniczej).

2. Wsparcie psychiczne i klimat szkoły

- Rozwijanie empatii i komunikacji bez przemocy (NVC) podczas godzin wychowawczych.
- Grupy wsparcia i konsultacje psychologiczne dla uczniów i klas w kryzysie.
- Wczesne reagowanie na sygnały depresji, samookaleczeń i zaburzeń emocjonalnych, cała kadra.
- Programy psychoedukacyjne nt. radzenia sobie ze stresem i emocjami – według potrzeb.

Zgodność: punkt 4 (zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży).

3. Relacje i współpraca (uczniowie – nauczyciele – rodzice)

- Warsztaty i spotkania integracyjne dla klas, budowanie kultury szacunku i tolerancji.
- Szkolenia rady pedagogicznej nt. neutralnej komunikacji i interwencji wychowawczych.
- Współpraca z rodzicami: warsztaty o rozpoznawaniu przemocy, higienie cyfrowej i odpowiedzialności wychowawczej.

Zgodność: punkt 2 (edukacja obywatelska i społeczna).

4. Higiena cyfrowa i bezpieczeństwo w sieci

- Jasne zasady korzystania z telefonów i technologii w szkole.
- Warsztaty dla uczniów nt. higieny cyfrowej, krytycznej analizy informacji i zagrożeń online.
- Szkolenia dla rodziców z zakresu kontroli rodzicielskiej i rozmów o treściach internetowych.
- Współpraca z policją i ekspertami ds. cyberbezpieczeństwa.

Zgodność: punkt 5 (higiena cyfrowa, krytyczna analiza informacji, wykorzystanie nowoczesnych technologii).

5. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowia

- Programy profilaktyczne dotyczące używek (papierosy, alkohol, narkotyki) i uzależnień behawioralnych.
- Zajęcia promujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną.
- Zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej.

Zgodność: punkt 2 (promocja zdrowego trybu życia), punkt 3 (aktywność fizyczna), punkt 4 (profilaktyka przemocy i zdrowie psychiczne).

6. Standardy ochrony małoletnich

- Przypomnienie i dalsze wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich: rola świadka, obowiązki interwencyjne, dokumentowanie przypadków.
- Systematyczne szkolenia kadry i uczniów.

Zgodność: punkt 2 (dbałość o bezpieczeństwo własne i innych).

7. Wsparcie nauczycieli i specjalistów

- Wzmacnianie zespołów wsparcia (pedagog, psycholog, logopeda).
- Programy wspierające dobrostan nauczycieli (przeciwdziałanie wypaleniu, warsztaty integracyjne kadry).

Zgodność: punkt 2 (odpowiedzialność społeczna i obywatelska).

8. Współpraca międzysektorowa

Zakłada się stałą współpracę z Policją, Strażą Miejską, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy SR w Cieszynie, MOPS Cieszyn, PCPR Cieszyn, Interdyscyplinarnym zespołem ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie, Poradnią Psychologiczną dla Dzieci i Młodzieży przy Szpitalu Śląskim w Cieszynie, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci i organizacjami NGO, Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, i innymi.

II Rekomendacje – zadania do realizacji:

1. Realizacja profilaktycznych programów rekomendowanych współfinansowanych przez Gminę Cieszyn.

3 Udział w projekcie UE: „Równe szanse w cieszyńskich szkołach”.

4 Realizacja pakietu profilaktycznego EDULYKE – w zakresie: uzależnień, przemocy, przemocy w rodzinie.

5 Warsztaty profilaktyczne dla uczniów nt. odpowiedzialności prawnej nieletnich.

6 Spotkania z funkcjonariuszami służb mundurowych (Policja, Straż Miejska) nt. Bezpieczna droga do szkoły, Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje – szczególnie dla klas 1-3.

8 „Akcja Menstruacja” – profilaktyka i promocja zdrowia, zapewnienie środków higienicznych dla dziewcząt, akcje informacyjne.

9 Inne – dedykowane poszczególnym klasom, po wyłonieniu potrzeb i najbardziej ciekawych propozycji: przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, wzmacnianie dobrostanu psychicznego, komunikacja bez przemocy, zdrowy styl życia i inne.

10 Realizacja programów wychowawczych i profilaktycznych dedykowanych dla poszczególnych etapów edukacyjnych i klas – zgodnie ze SPWP.

Rekomendacje wynikające z analizy opinii uczniów, rodziców i nauczycieli są spójne z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa – zwłaszcza w obszarach:

- bezpieczeństwa i przeciwdziałania przemocy (pkt 2, pkt 4),
- zdrowia psychicznego i promocji zdrowego stylu życia (pkt 2, pkt 3, pkt 4),
- higieny cyfrowej i krytycznej analizy informacji (pkt 5),
- edukacji obywatelskiej i społecznej (pkt 2).

Dzięki temu Program Wychowawczo-Profilaktyczny SP5 będzie kompleksowo odpowiadał na realne potrzeby społeczności szkolnej i jednocześnie realizował wytyczne MEN.

KLASY I – III

Obszar nr 1: Relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole

Cel operacyjny	Zadania
Organizacja zespołu klasowego	1. Integracja zespołu klasowego „Poznajemy się przez zabawę i naukę”. 2. Poznanie praw i obowiązków ucznia. 3. Ustalenie praw i obowiązków panujących w klasie.
Postrzeganie siebie i porozumiewanie z rówieśnikami- kształtowanie postaw	1. Rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie. 2. Zwracanie uwagi na kulturę osobistą i kulturę języka. 3. Kształtowanie umiejętności samooceny. 4. Uświadomienie czym w życiu jest miłość, przyjaźń, szacunek, tolerancja. 5. Dostarczenie wiedzy na temat praw i obowiązków człowieka, dziecka, ucznia.

Troska o bezpieczeństwo, zdrowie, przeciwdziałanie zagrożeniom współczesnego świata	1. Zachowanie bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły. 2. Uwrażliwienie na bezpieczne formy spędzania czasu wolnego w różnych porach roku. 3. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych. 4. Uświadomienie zagrożeń związanych z uzależnieniami, zarówno od substancji chemicznych jak i behawioralnych. 5. Promocja zdrowego stylu życia. 6. Integracja z dziećmi niepełnosprawnymi. 7. Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy w środowisku szkolnym ze szczególnym uwzględnieniem cyberprzemocy.
---	--

Obszar nr 2: Kultura – wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych.

Cel operacyjny	Zadania
Życie w najbliższym środowisku	1. Uświadomienie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie, w grupie społecznej i okazywanie szacunku ludziom starszym. Udzielanie pomocy potrzebującym. 2. Poznanie najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu. 3. Dostarczanie wiedzy nt. sposobów przeciwdziałania degradacji środowiska. 4. Kształtowanie wrażliwości na zagrożenia środowiska i los istot żywych.
Poznanie symboli, tradycji, obrzędów. Wychowanie do wartości.	1. Wpajanie szacunku dla tradycji, historii i symboli narodowych, poprzez udział w uroczystościach szkolnych, poznanie historii kraju i dziejów przodków, wycieczki patriotyczne, poznanie tradycji i obrzędów naszego regionu.

Obszar nr 3: Zdrowie – edukacja zdrowotna

Cel operacyjny	Zadania
Dbanie o zdrowie	1) Kształtowanie dobrych nawyków higienicznych. 2) Poznanie sposobów dbania o zdrowie. 3) Rozwijanie świadomości własnego ciała i potrzeby dbania o swoje samopoczucie i bezpieczeństwo. 4) Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. 5) Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obszar nr 4: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cel operacyjny	Zadania
Bezpieczeństwo ucznia	1) Nauka właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia (numery alarmowe, do kogo można zwracać się o pomoc, komu nie ufać). 2) Przygotowanie uczniów do bezpiecznego poruszania się po drogach oraz bezpiecznych zachowań podczas zabaw.

	3) Zaznajomienie z procedurami szkolnymi związanymi z „Polityką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”. Zapoznanie z zasadami mającymi zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole i środowisku pozaszkolnym.
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym związanym z technologią informacyjną	1) Przygotowanie uczniów do bezpiecznego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych i informacyjnych; respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, telefonu komórkowego, Internetu i multimediiów.
Współpraca interdyscyplinarna	1) Stała współpraca interdyscyplinarna w celu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji oraz uzależnieniom behawioralnym z różnego rodzaju instytucjami: Policja, Sąd, MOPS, ZPPP, Powiatowy Inspektorat Sanitarny, Uniwersytet Śląski w Cieszynie.

KLASA IV :

Obszar nr 1: Relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole,

Cel operacyjny	Zadania
Dbamy o wizerunek naszej szkoły i ucznia	1) Zapoznanie się ze Statutem Szkoły, WSO i Programem Wychowawczo – Profilaktycznym szkoły. 2) Omówienie zasad zachowania obowiązujących w naszej szkole. 3) Organizacja imprez klasowych i szkolnych. 4) Praca w samorządzie klasowym, szkolnym. 5) Omówienie procedur obowiązujących w szkole w przypadku wystąpienia wśród uczniów tzw. zachowań ryzykownych.
Poznajemy siebie	1) Kształtowanie umiejętności właściwego postrzegania siebie i rozumienia swoich uczuć, akceptacji swoich mocnych i słabych stron. 2) Kształtowanie umiejętności wykorzystania własnego potencjału poprzez motywowanie do nauki szkolnej i rozwoju, rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, rozbudzanie ciekawości poznawczej i zdolności twórczego myślenia. 3) Kształtowanie pozytywnej samooceny uczniów poprzez zachęcanie do udziału w różnego rodzaju konkursach i olimpiadach, upublicznianie wiadomości na temat sukcesów uczniów; zachęcanie do zdrowej rywalizacji, promowanie uczniów osiągających dobre wyniki w nauce, wyróżnianie uczniów odznaczających się wysoką kulturą osobistą, chęcią pomocy innym, działalnością na rzecz klasy i szkoły, docenianie uczniów, którzy starają się poprawić swoje zachowanie.
Rozwój umiejętności społecznych	1) Rozwijanie umiejętności prawidłowego funkcjonowania w grupie (nauka rozwiązywania problemów, sposoby radzenia sobie z przemocą i agresją zgodnie z normami społecznymi i prawnymi).

	2) Nauka tolerancji, wrażliwości, otwartości i wyrozumiałości wobec drugiego człowieka – szerzenie idei integracji, rozmowy na temat różnego rodzaju niepełnosprawności, nauka współpracy w codziennym życiu szkolnym uczniów pełno i niepełnosprawnych.
--	--

Obszar nr 2: Kultura – wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych.

Cel operacyjny	Zadania
Pomoc w rozwoju odpowiednich postaw społecznych	1) Wdrażanie do przestrzegania norm współżycia społecznego (promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w szkole i poza nią, kształtowanie umiejętności poszanowania cudzych praw i potrzeb). 2) Uważliwienie na kwestie moralne np. mówienie prawdy, sprawiedliwe traktowanie. 3) Promowanie postaw i zachowań proekologicznych.
Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi	1) Kształtowanie tożsamości narodowej, przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa. 2) Wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej (celebrowanie świąt narodowych i lokalnych, kształtowanie nawyku właściwych postaw podczas uroczystości). 3) Wpajanie patriotyzmu lokalnego oraz kultywowanie wśród uczniów tradycji, zwyczajów i gwary Śląska Cieszyńskiego.

Obszar nr 3: Zdrowie - edukacja zdrowotna

Cel operacyjny	Zadania
Dbanie o zdrowie	1) Uczymy co to znaczy zdrowie i w jaki sposób możemy mu szkodzić (np. złe nawyki żywieniowe, brak snu, zbyt mało ruchu na świeżym powietrzu, substancje szkodliwe). 2) Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. 3) Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obszar nr 4: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cel operacyjny	Zadania
Bezpieczeństwo ucznia	1) Zaznajomienie z procedurami szkolnymi związanymi z „Polityką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”. Zapoznanie z zasadami mającymi zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole i środowisku pozaszkolnym.
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym związanym z	1) Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych (np. media społecznościowe, strony internetowe z niewłaściwymi treściami, zagrożenie uzależnieniem od gier komputerowych i telefonu komórkowego).

technologią
informacyjną

2) Zapoznanie z różnymi rodzajami zagrożeń w sieci.

KLASA V :

Obszar nr 1: Relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole,

Cel operacyjny	Zadania
Dbamy o wizerunek naszej szkoły i ucznia	1) Przypomnienie elementów Statutu Szkoły, WSO, programu wychowawczo-profilaktycznego oraz regulaminów i zasad obowiązujących w naszej szkole. 2) Organizacja imprez klasowych i szkolnych. 3) Praca w samorządzie klasowym, szkolnym. 4) Przypomnienie procedur obowiązujących w szkole w przypadku wystąpienia wśród uczniów tzw. zachowań ryzykownych. 5) Współpraca z instytucjami i szkołami.
Poznajemy siebie	1) Kształtowanie umiejętności rozpoznawania uczuć trudnych (np. smutek, gniew, złość, ból, samotność); poszukiwanie właściwych sposobów ich ekspresji. 2) Nauka definiowania własnych rzeczywistych potrzeb; rozróżnianie potrzeb od tzw. zachcianek. 3) Doskonalenie umiejętności wykorzystania własnego potencjału poprzez motywowanie do nauki szkolnej i rozwoju, rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, rozbudzanie ciekawości poznawczej i zdolności twórczego myślenia. 4) Kształtowanie pozytywnej samooceny uczniów poprzez zachęcanie do udziału w różnego rodzaju konkursach i olimpiadach, upublicznianie wiadomości na temat sukcesów uczniów; zachęcanie do zdrowej rywalizacji, promowanie uczniów osiągających dobre wyniki w nauce, wyróżnianie uczniów odznaczających się wysoką kulturą osobistą, chęcią pomocy innym, działalnością na rzecz klasy i szkoły, docenianie uczniów, którzy starają się poprawić swoje zachowanie. 5) Tworzenie nowych kół zainteresowań, grup rozwoju osobistego, działalności charytatywnej.
Rozwój umiejętności społecznych	1) Nazywanie grup, do których należy uczeń (np. rodzina, rodzeństwo, grupa klasowa, koledzy z podwórka) i określanie ról i zadań jakie w nich pełni; co daje przynależność do grupy. 2) Doskonalenie umiejętności funkcjonowania w grupie, nauka współdziałania (umożliwienie uczniom z grupy socjoterapeutycznej i grupy rozwoju osobistego). 3) Nauka tolerancji, wrażliwości, otwartości i wyrozumiałości wobec drugiego człowieka – szerzenie idei integracji, rozmowy na temat różnego rodzaju niepełnosprawności, nauka współpracy w codziennym życiu szkolnym uczniów pełno i niepełnosprawnych.

Obszar nr 2: Kultura – wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych.

Cel operacyjny	Zadania
Pomoc w rozwoju odpowiednich postaw społecznych	1) Zapoznavanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez promowanie zasad bezpiecznego, kulturalnego i stosownego do miejsca i sytuacji zachowania się oraz poszanowanie praw i potrzeb innych. 2) Zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, poszukiwaniu i rozwijaniu swoich zainteresowań i pasji. 3) Promowanie postaw i zachowań proekologicznych.
Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi	1) Zapoznanie uczniów z historią regionu i miasta, znaczeniem jego herbu, zabytkami, kulturą, itp. 2) Kształtowanie tożsamości narodowej, przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur innych krajów. 3) Wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej (celebrowanie świąt narodowych i lokalnych, kształtowanie nawyku właściwych postaw podczas uroczystości). 4) Wpajanie patriotyzmu lokalnego oraz kultywowanie wśród uczniów tradycji, zwyczajów i gwary Śląska Cieszyńskiego.

Obszar nr 3: Zdrowie – edukacja zdrowotna.

Cel operacyjny	Zadania
Dbanie o zdrowie	1) Propagowanie wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia (higieny pracy, nauki i odpoczynku, odżywiania się) i promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego. 2) Poznanie sposobów efektywnego uczenia się. 3) Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obszar nr 4: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cel operacyjny	Zadania
Bezpieczeństwo ucznia	1) Zaznajomienie z procedurami szkolnymi związanymi z „Polityką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”. Zapoznanie z zasadami mającymi zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole i środowisku pozaszkolnym.
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym	1) Zwiększanie umiejętności uczniów z radzeniem sobie z własną złością i przejawami agresji. 2) Rozpowszechnianie wiedzy na temat substancji szkodzących zdrowiu (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze) ze szczególnym rozbudowaniem tematyki dotyczącej szkodliwości związanej z paleniem papierosów i dopalaczy. 3) Rozpoznawanie symptomów uzależnienia od komputera, Internetu i telefonu komórkowego; sposoby zapobiegania.

KLASA VI :

Obszar nr 1: Relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole

Cel operacyjny	Zadania
Dbamy o wizerunek naszej szkoły i ucznia	1) Przypomnienie elementów Statutu Szkoły, WSO, programu wychowawczo-profilaktycznego oraz regulaminów i zasad obowiązujących w naszej szkole. 2) Organizacja imprez klasowych i szkolnych. 3) Praca w samorządzie klasowym, szkolnym. 4) Przypomnienie procedur obowiązujących w szkole w przypadku wystąpienia wśród uczniów tzw. zachowań ryzykownych.
Poznajemy siebie	1) Stymulowanie rozwoju samoakceptacji uczniów poprzez wzbogacanie ich słownictwa dotyczącego samopoznania i samooceny; wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania przez ucznia własnych predyspozycji i deficytów (słabych i mocnych stron), wdrażanie do autorefleksji. 2) Ćwiczenie umiejętności radzenia sobie z własnym wstydem. Omówienie tego uczucia w kontekście poczucia własnej wartości. 3) Doskonalenie umiejętności wykorzystania własnego potencjału przez ucznia poprzez motywowanie do nauki szkolnej i rozwoju, rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, rozbudzanie ciekawości poznawczej i zdolności twórczego myślenia. 4) Kształtowanie pozytywnej samooceny uczniów poprzez zachęcanie do udziału w różnego rodzaju konkursach i olimpiadach, upublicznianie wiadomości na temat sukcesów uczniów; zachęcanie do zdrowej rywalizacji, promowanie uczniów osiągających dobre wyniki w nauce, wyróżnianie uczniów odznaczających się wysoką kulturą osobistą, chęcią pomocy innym, działalnością na rzecz klasy i szkoły, docenianie uczniów, którzy starają się poprawić swoje zachowanie.
Rozwój umiejętności społecznych	1) Uświadomienie roli i znaczenia przyjaźni w życiu człowieka; cechy dobrego przyjaciela. 2) Rozwijanie u ucznia umiejętności empatycznych i chęci pomagania; wdrażanie do działalności charytatywnej i wolontariackiej. 3) Nauka tolerancji, wrażliwości, otwartości i wyrozumiałości wobec drugiego człowieka – szerzenie idei integracji, rozmowy na temat różnego rodzaju niepełnosprawności, nauka współpracy w codziennym życiu szkolnym uczniów pełno i niepełnosprawnych.

Obszar nr 2: Kultura - wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych.

Cel operacyjny	Zadania
Pomoc w rozwoju odpowiednich postaw społecznych	1) Przypominanie uczniom norm współżycia społecznego poprzez promowanie zasad bezpiecznego, kulturalnego i stosownego do miejsca i sytuacji zachowania się oraz poszanowanie praw i potrzeb innych. 2) Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami (Konwencja o prawach dziecka, urząd Rzecznika Praw Dziecka, obowiązki dziecka wobec rodziców, obowiązki ucznia). 3) Zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, poszukiwaniu i rozwijaniu swoich zainteresowań i pasji. 4) Promowanie postaw i zachowań proekologicznych.
Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi	1) Kształtowanie tożsamości narodowej, przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur innych krajów. 2) Wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej (celebrowanie świąt narodowych i lokalnych, kształtowanie nawyku właściwych postaw podczas uroczystości). 3) Wpajanie patriotyzmu lokalnego oraz kultywowanie wśród uczniów tradycji, zwyczajów i gwary Śląska Cieszyńskiego. 4) Wdrażanie do opieki nad miejscami pamięci narodowej.

Obszar nr 3: Zdrowie – edukacja zdrowotna.

Cel operacyjny	Zadania
Dbanie o zdrowie	1) Kształtowanie nawyków odpowiedniej higieny okresu dojrzewania. 2) Rozwijanie umiejętności organizowania przez uczniów czasu wolnego z korzyścią dla siebie oraz swojego zdrowia psych. i fizycznego. 3) Informacje o ofercie pomocy specjalistycznej w naszej szkole i okolicy. 4) Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obszar nr 4: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cel operacyjny	Zadania
Bezpieczeństwo ucznia	1) Zaznajomienie z procedurami szkolnymi związanymi z „Polityką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”. Zapoznanie z zasadami mającymi zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole i środowisku pozaszkolnym.
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym	1) Nauka odmawiania, czyli kształtowanie u ucznia postawy asertywnej. 2) Rozszerzenie wiadomości na temat środków i substancji psychoaktywnych i ich wpływu na ludzki organizm, ze szczególnym uwzględnieniem problemu nadużywania alkoholu i dopalaczy. 3) Utrwalanie i poszerzanie wiedzy na temat szkodliwości nadużywania komputera bądź telefonu komórkowego; uświadomienie na problem tzw. cyberprzemocy.

KLASA VII :

Obszar nr 1: Relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole

Cel operacyjny	Zadania
Dbamy o wizerunek naszej szkoły i ucznia	1) Przypomnienie elementów Statutu Szkoły, WSO, programu wychowawczo-profilaktycznego oraz regulaminów i zasad obowiązujących w naszej szkole. 2) Organizacja imprez klasowych i szkolnych. 3) Praca w samorządzie klasowym, szkolnym. 4) Przypomnienie procedur obowiązujących w szkole w przypadku wystąpienia wśród uczniów tzw. zachowań ryzykownych.
Poznajemy siebie	1) Doskonalenie wśród uczniów umiejętności wyrażania własnych uczuć; wpływ emocji na samopoczucie i zachowanie ludzi. 2) Zapoznanie uczniów z różnicami w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców; trudności w kontaktach z rówieśnikami płci przeciwnej. 3) Ćwiczenie umiejętności słuchania innych i tzw. komunikacji niewerbalnej, poznanie barier komunikacyjnych (osądzanie, decydowanie za innych, uciekanie od cudzych problemów). 5) Doskonalenie umiejętności wykorzystania własnego potencjału przez ucznia poprzez motywowanie do nauki szkolnej i rozwoju, rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, rozbudzanie ciekawości poznawczej i zdolności twórczego myślenia. 6) Kształtowanie pozytywnej samooceny uczniów poprzez zachęcanie do udziału w różnego rodzaju konkursach i olimpiadach, upublicznianie wiadomości na temat sukcesów uczniów; zachęcanie do zdrowej rywalizacji, promowanie uczniów osiągających dobre wyniki w nauce, wyróżnianie uczniów odznaczających się wysoką kulturą osobistą, chęcią pomocy innym, działalnością na rzecz klasy i szkoły, docenianie uczniów, którzy starają się poprawić swoje zachowanie 7) Działania z zakresu doradztwa zawodowego.
Rozwój umiejętności społecznych	1) Doskonalenie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych. 2) Uświadamianie uczniom możliwości pomagania i zwracania się o pomoc w trudnych sytuacjach; przypomnienie informacji na temat osób i instytucji udzielających pomocy w szkole i w naszej okolicy. 3) Nauka tolerancji, wrażliwości, otwartości i wyrozumiałości wobec drugiego człowieka – szerzenie idei integracji, rozmowy na temat różnego rodzaju niepełnosprawności, nauka współpracy w codziennym życiu szkolnym uczniów pełno i niepełnosprawnych.

Obszar nr 2: Kultura – wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych.

Cel operacyjny	Zadania
Pomoc w rozwoju odpowiednich postaw społecznych	1) Przypominanie uczniom norm współżycia społecznego poprzez promowanie zasad bezpiecznego, kulturalnego i stosownego do miejsca i sytuacji zachowania się oraz poszanowanie praw i potrzeb innych. 2) Promowanie działalności charytatywnej, wolontariackiej i pozaszkolnej. 3) Zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, poszukiwania i rozwijania swoich zainteresowań i pasji. 4) Promowanie postaw i zachowań proekologicznych.
Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi	1) Kształtowanie tożsamości narodowej, przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur innych krajów. 2) Wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej (celebrowanie świąt narodowych i lokalnych, kształtowanie nawyku właściwych postaw podczas uroczystości). 3) Wpajanie patriotyzmu lokalnego oraz kultywowanie wśród uczniów tradycji, zwyczajów i gwary Śląska Cieszyńskiego. 4) Wdrażanie do opieki nad miejscami pamięci narodowej.

Obszar nr 3: Zdrowie – edukacja zdrowotna.

Cel operacyjny	Zadania
Dbanie o zdrowie	1) Przypominanie o odpowiedniej higienie okresu dojrzewania. 2) Poszerzenie wiedzy na temat objawów stresu, sytuacji jakie go wywołują, sposobów radzenia sobie ze stresem. 3) Zapoznanie uczniów z mechanizmem działania reklam (szczególnie dotyczących lekarstw, używek, tzw. jedzenia śmieciowego). 4) Przypomnienie o ofercie pomocy specjalistycznej w naszej szkole i okolicy. 5) Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obszar nr 4: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cel operacyjny	Zadania
Bezpieczeństwo ucznia	1) Zaznajomienie z procedurami szkolnymi związanymi z „Polityką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”. Zapoznanie z zasadami mającymi zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole i środowisku pozaszkolnym.
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym	1) Ćwiczenie u ucznia postawy asertywnej poprzez rozpoznawanie zachowań asertywnych, określenie okoliczności i sytuacji, w których należy stosować umiejętności asertywne, stosowanie technik zachowań asertywnych.

	2) Omówienie wpływu używania środków i substancji odurzających na zdrowie i kontakty międzyludzkie, ze szczególnym uwzględnieniem problemu narkotyków i dopalaczy. 3) Utrwalanie i poszerzanie wiedzy na temat szkodliwości nadużywania komputera bądź telefonu komórkowego; uwrażliwienie na problem tzw. cyberprzemocy. 4) Zapoznanie ucznia z odpowiedzialnością karną nieletnich, w tym konsekwencjami prawnymi wynikającymi z naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. 5) Zajęcia profilaktyczne pt. Gry i aplikacje internetowe a psychika nastolatków. Warsztaty opracowane i przeprowadzone przez pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego.
--	--

KLASA VIII :

Obszar nr 1: Relacje – kształtowanie postaw społecznych, zachowanie norm prawnych i zasad panujących w szkole

Cel operacyjny	Zadania
Dbamy o wizerunek naszej szkoły i ucznia	1) Przypomnienie elementów Statutu Szkoły, WSO, programu wychowawczo-profilaktycznego oraz regulaminów i zasad obowiązujących w naszej szkole. 2) Organizacja imprez klasowych i szkolnych. 3) Praca w samorządzie klasowym, szkolnym. 4) Przypomnienie procedur obowiązujących w szkole w przypadku wystąpienia wśród uczniów tzw. zachowań ryzykownych.
Poznajemy siebie	1) Ćwiczenie umiejętności radzenia sobie z krytyką innych, co to znaczy konstruktywna krytyka. 2) Zapoznanie uczniów z definicją stereotypu, mechanizmami jego powstawania oraz wpływu na relacje międzyludzkie. 3) Ćwiczenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, uczenie zamiany stwierdzeń, myśli negatywnych na pozytywne, ćwiczenie technik relaksacji. Odreagowanie napięcia związanego z sytuacją egzaminacyjną (trening mobilizacyjny). 4) Pomoc uczniom w planowaniu własnego rozwoju poprzez ćwiczenie umiejętności planowania i realizowania działań, służących własnemu rozwojowi. Uświadomienie uczniom jak wiele od nich zależy w osiągnięciu sukcesu. 5) Działania z zakresu doradztwa zawodowego. 6) Kształtowanie pozytywnej samooceny uczniów poprzez zachęcanie do udziału w różnego rodzaju konkursach i olimpiadach, upublicznianie wiadomości na temat sukcesów uczniów; zachęcanie do zdrowej rywalizacji, promowanie uczniów osiągających dobre wyniki w nauce, wyróżnianie uczniów odznaczających się wysoką kulturą osobistą, chęcią pomocy innym, działalnością na rzecz klasy i szkoły, docenianie uczniów, którzy starają się poprawić swoje zachowanie.

Rozwój umiejętności społecznych	1) Nauka przygotowania przydatnych w życiu dorosłym dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny, podanie). 2) Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. 3) Doskonalenie umiejętności działania zespołowego.
---------------------------------	--

Obszar nr 2: Kultura – wartości, normy społeczne (znaczenie roli przedsiębiorczości i finansów w życiu osobistym oraz społecznym, społeczne skutki procesów gospodarczych), wzory zachowań, w tym a także poszanowania środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych.

Cel operacyjny	Zadania
Pomoc w rozwoju odpowiednich postaw społecznych	1) Przypominanie uczniom norm współżycia społecznego poprzez promowanie zasad bezpiecznego, kulturalnego i stosownego do miejsca i sytuacji zachowania się oraz poszanowanie praw i potrzeb innych. 2) Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. 3) Promowanie działalności charytatywnej, wolontariackiej i pozaszkolnej. 4) Zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, poszukiwania i rozwijania swoich zainteresowań i pasji. 5) Promowanie postaw i zachowań proekologicznych.
Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi	1) Kształtowanie tożsamości narodowej, przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur innych krajów. 2) Wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej (celebrowanie świąt narodowych i lokalnych, kształtowanie nawyku właściwych postaw podczas uroczystości). 3) Wpajanie patriotyzmu lokalnego oraz kultywowanie wśród uczniów tradycji, zwyczajów i gwary Śląska Cieszyńskiego. 4) Wdrażanie do opieki nad miejscami pamięci narodowej.

Obszar nr 3: Zdrowie – edukacja zdrowotna.

Cel operacyjny	Zadania
Dbanie o zdrowie	1) Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat zdrowia psychicznego oraz chorób takich jak np. depresja. 2) Przypomnienie o ofercie pomocy specjalistycznej w naszej szkole i okolicy. 3) Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obszar nr 4: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cel operacyjny	Zadania
----------------	---------

Bezpieczeństwo ucznia	1) Zaznajomienie z procedurami szkolnymi związanymi z „Polityką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”. Zapoznanie z zasadami mającymi zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole i środowisku pozaszkolnym.
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym	1) Utrwalanie wiedzy na temat niszczącego wpływu środków psychoaktywnych na zdrowie, psychikę, budowanie więzi międzyludzkich oraz zachowania seksualne człowieka. 2) Przypomnienie konsekwencji prawnych wynikających z naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o odpowiedzialności karnej nieletnich. 3) Informacje o ofercie pomocy specjalistycznej w naszej szkole i okolicy. 4) Przeprowadzenie badań ankietowych dotyczących uzależnień od substancji (ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy) oraz uzależnień behawioralnych. 5) Zajęcia profilaktyczne pt. Gry i aplikacje internetowe a psychika nastolatków. Warsztaty opracowane i przeprowadzone przez pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego.

EWALUACJA PROGRAMU:

Program wychowawczo – profilaktyczny realizują wszyscy wychowawcy klas we współpracy z pozostałymi nauczycielami, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem, terapeutą pedagogicznym, logopedą, nauczycielem gimnastyki korekcyjnej i pielęgniarką szkolną. Wychowawca na początku roku szkolnego opracowuje dla swojej klasy plan pracy wychowawczej w oparciu o szkolny program wychowawczo – profilaktyczny. Na koniec każdego półrocza pedagog szkolny przygotowuje sprawozdanie z sytuacji wychowawczej szkoły, w oparciu o analizę dokumentów, sprawozdania wychowawców klas, analizę zapisów dzienników uwag, natomiast wychowawca sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej w swojej klasie. Dokumenty te są przedstawiane Radzie Pedagogicznej na konferencji analitycznej. Wnioski dotyczące efektów pracy wychowawczo-profilaktycznej szkoły omawiane są na Radzie Pedagogicznej oraz na spotkaniach szkolnego Zespołu wychowawczego. Istnieje również możliwość przedstawiania nowych propozycji działań wychowawczo – profilaktycznych.